

Nr 493

Av herr **Tobé m. fl.**, om inrättande av fem tjänster som idrottslärare vid universiteten.

(Lika lydande med motion nr 326 i Första kammaren)

Resurserna för den vid universitet och högskolor studerande ungdomens fysiska fostran är klart underdimensionerade i vårt land.

Efter det att universiteten i Uppsala och Lund tidigare erhållit tjänster som gymnastik- och idrottslärare samt vissa lokaler för gymnastik, fäktning, bollspel m. m. tillskapats, inrättades år 1947 arvodesbefattningar som idrottslärare även i Göteborg och Stockholm varjämte samtidigt anslag till lokalhyran och för materiel beviljades.

Under de 16 år som sedan dess förflutit har studentantalet oavbrutet ökat. Som exempel kan nämnas att antalet studenter i Göteborg under denna tid stigit från 1 500 till ca 7 000 och i Stockholm från ca 7 000 till ca 18 000. Totalt har studentantalet vid universitet och högskolor tredubblats under denna tid.

Samtidigt med denna våldsamma ökning av antalet studerande har de resurser som står till förfogande för dessas fysiska fostran i stort sett blivit oförändrade, och alltjämt finnes endast en halvtidsavlönad arvodesbefattning i Göteborg, en heltidsavlönad i Stockholm. Totalt finnes endast 4 1/2 befattningshavare knutna till universiteten och högskolorna, och dessa skall hjälpa ca 45 000 studenter till rätta, skaffa lokaler, ordna, övervaka och leda övningar i gymnastik och olika slags motionsidrott. Särskilt illa ställt är det för de kvinnliga studenterna för vilkas räkning det endast finnes smärre anslag till tillfälligt anställda ledarinnor, och detta trots att studentskornas antal ökat förhållandevis kraftigare än deras manliga kollegers. Särskilt under senare tid har från läkarhåll framförts betydelsen av att studenterna beredes möjlighet att som omväxling med studiearbetet kunna bedriva sport och idrott. Studenterna själva delar denna synpunkt, och en vid tandläkarhögskolan verkställd undersökning har givit vid handen att 87 % av studenterna önskar delta i organiserad motionsidrottsverksamhet i någon form, och av dessa vill 60 % ha denna verksamhet på schemabunden tid under kompetent ledning.

Liknande resultat har erhållits vid en motsvarande undersökning verkställd vid Göteborgs universitets filosofiska fakultet. Med nuvarande resurser är det helt omöjligt att kunna tillgodose dessa önskemål. Det förefaller oss egendomligt att de stora investeringarna som görs från statsmakternas

sida för att tillgodose de växande årskullarnas teoretiska utbildningsbehov icke åtföljts av en motsvarande ökning av resurserna för de studerandes fysiska fostran.

I årets statsverksproposition över ecklesiastikärendena anför departementschefen som motiv för sin uppfattning att inte kunna tillstyrka begärda höjningar »att de allmänna idrottsföreningarna står öppna även för akademisk ungdom, som önskar bedriva motionsidrott». Denna uppfattning synes tyda på bristande förtroget med de aktuella förhållandena. Stockholms universitets och högskolors idrottsråd har för att belysa dessa förhållanden från ett trettiotal föreningar i Stockholm, som i detta sammanhang kunde vara relevanta, inhämtat upplysningar om deras möjligheter att taga hand om motionsidrottande studenter. Denna undersökning gav till resultat att man var beredd att mot avgift bereda plats för totalt några tiotal studenter. Det framgick dock i några av enkätsvaren att man endast var intresserad av den tävlingsidrottande studentungdomen. Dessutom kan antagas att de allmänna idrottsföreningarnas medlemmar i första hand rekryteras från den bofasta befolkningen.

Det har i dessa sammanhang framhållits att studenter skall bedriva sin idrott gemensamt med övriga samhällsgrupper. Man torde dock därvid icke få betrakta studenterna som en särskild samhällsgrupp utan fastmer som en skara ungdomar som för en begränsad tid sammanförts till vissa studieorter, vilkas egna resurser i idrottssammanhang i det tidigare visats vara otillräckliga och vilkas verksamhet skulle vara svår att inpassa i studierytmen. Det bör även erinras om att de studerande efter avslutade studier, såvitt intresset vidmakthållits, kommer att bedriva sin idrottsverksamhet på sin arbetsort på samma sätt som övriga medborgare.

Vad som i förevarande sammanhang möjligen kan känneteckna studenterna som grupp torde väsentligen vara att en förhållandevis mycket stor del av dem kommer att i framtiden intaga ledande poster i samhället, vilket gör deras inställning till motionsidrott desto mera väsentlig.

Även i övrigt synes universitetsstudierna få betraktas som ett övergångsstadium i det att studenten, som under skoltiden varit van att obligatoriskt delta i idrottsövningar, nu icke längre har några motionsmöjligheter i ordnad form över huvud taget.

Med hänsyn till nu anförda förhållanden synes vidmakthållandet och stärkandet av studentens positiva inställningar till motionsidrott vara ett väsentligt samhällsintresse som icke effektivt tillgodoses på annat sätt än genom en utvecklad organisation inom universitetens ram.

Universiteten har under en följd av år föreslagit en höjning av ifrågasvarande anslag. Dessa äskanden har även i huvudsak biträttts av kanslern för rikets universitet medan departementschefen icke funnit anledning tillstyrka förslagen. I en av Sveriges förenade studentkårer (SFS) den 13 oktober 1962 ingiven hemställan om ökade anslag till gymnastik och idrott

bland de studerande har organisationen redovisat de mest angelägna åtgärderna för att denna verksamhet skall kunna fortsätta. Framställningen är i princip tillstyrkt av Riksidrottsförbundet. Vi finner det synnerligen beklagligt, att departementschefen endast förordar en mindre höjning om 600 kr. till arvodet till biträdande gymnastikläraren i Uppsala och i övrigt lämnat såväl studentkårernas som kanslerns förslag obeaktade.

Enligt vår mening är det angeläget att motions- och idrottsverksamheten snarast ges ökade resurser, och framför allt bör idrottslärarna beredas fast anställning. Stor risk föreligger att de nuvarande idrottslärarna kommer att acceptera förmånligare anställningsanbud om icke fast anställning med konkurrenskraftig lön kan erbjudas.

Under hänvisning till vad som sålunda anförts får vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte besluta att från och med budgetåret 1963/64 vid universitetet i Stockholm inrätta två tjänster som idrottslärare i lönegrad Ao 20, vid vardera universitetet i Uppsala, Lund och Göteborg inrätta en tjänst som idrottslärare i lönegrad Ao 20, varvid de nuvarande arvodesbefattningarna som idrottslärare i Stockholm och Göteborg kan indragas.

Stockholm den 25 januari 1963

Erik Tobé

Henry Allard

Cecilia Nettelbrandt

Erik Anners

Thorbjörn Fälldin
